

Yhteisöstä voimaa – hanke, nro 101295, 1.3.2016 – 31.8.2019

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Tiivistelmä

Yhteisöstä voimaa- hanke on kehittämishanke, jonka tarkoituksena on heikossa työmarkkina- asemassa olevien työ- ja toimintakyvyn parantaminen ja ylläpitäminen sekä sosiaalisen osallisuuden lisääminen. Hankkeen tavoitteena on edistää eri sukupolvien ja erilaisessa sosiaalisessa asemassa olevien henkilöiden sosiaalista osallisuutta ja ehkäistä syrjäytymistä. Hankkeen uutuusarvona on Kyläpajatoiminnan aloittaminen yhtenä työllistämisen, aktiivisen osallisuuden ja työ- ja toimintakyvyn edistämisen muotona. Kyläpajatoiminnalla lisätään hankkeen kohderyhmien sosiaalista osallisuutta, vahvistetaan yhteisöllisyyttä ja saadaan aikaan voimaantumisen kokemuksia.

Hanke sijoittuu alueellisesti Kalajoen kaupungin alueelle.

Tausta ja tarve

Ely-keskuksen rahoittamassa työllisyyspoliittisessa Askel- askeleita kohti työelämää hankkeessa on kehitetty toimintamalleja pitkäaikaistyöttömien ja nuorten työttömien aktivoimiseksi työmarkkinoille. Hankkeessa on ollut vahva orientoituminen kohti työmarkkinoita ja toimintamallit on kehitetty työkykyisille työttömille. Työttömien joukossa on aikaisempaa enemmän henkilöitä, jotka tarvitsevat tukea mm. arjen hallinnassa, mielenterveys- ja päihdeasioissa sekä toimintakyvyn eri alueilla. Seuraavaksi on tarvetta kehittää ja soveltaa hankkeen toimintamalleja myös vaikeammin työelämästä syrjäytyneille henkilöille.

Sosiaalihuollon työelämäosallisuutta tukevan lainsäädännön uudistamistyö on meneillään. Uuden lain on arvioitu tulevan voimaan vuonna 2017. Uusien sosiaalisuutta ja työelämäosallisuutta tukevien toimintamallien kehittäminen on ajankohtaista. Tavoitteena on luoda selkeät, tehokkaat ja tulokselliset toimintamallit työelämän ulkopuolella olevien henkilöiden työ- ja toimintakyvyn parantamiseksi sekä työllistymisen edistämiseksi. Tarvitaan myös moniammatillista verkostoyhteistyötä eri toimijoiden kesken sekä yritysyritysten tiivistämistä.

Kohderyhmä

Hankkeen kohderyhmänä ovat heikossa työmarkkina- asemassa olevat henkilöt, nuoret työttömät (alle 29-vuotiaat), osatyökykyiset henkilöt, sekä henkilöt joilla on ongelmia mielenterveydessä ja päihteiden käytössä, vammaiset sekä ikääntyneet, työelämän ulkopuolelle jääneet henkilöt. Väliillisen kohderyhmän muodostavat TE-toimisto, Kela, MYP, sosiaali- ja terveystyö, kuntoutuspalvelut, kolmas sektori sekä eri yhteistyötahot kuten oppilaitokset ja asiakkaan lähiverkosto.

Tavoitteet ja uutuusarvo

Hankkeen tavoitteena on kehittää työllistymistä tukeva monialainen ja moniammatillinen, matalan kynnyksen toimintamalli osaksi työllisyyspalveluita. Toimintamallin avulla lisätään heikossa työmarkkina- asemassa olevien henkilöiden yhteisöllisyyttä, vahvistetaan työ- ja toimintakykyä, sosiaalista osallisuutta sekä työelämäosallisuutta. Yksi toimintamallin sisällöstä on luoda yksilöllinen ja oikea-aikainen palvelupolku työ- ja toimintakyvyn arvioinnin tueksi asiakkaan omat vahvuudet huomioiden. Työ- ja toimintakyvyn arvioinnin kehittämisen tukena käytetään THL:n kehittämää Kykyviisaria. Tavoitteena on myös monialaisen yhteistyön sekä paikallisten työllisyyspalveluiden vahvistaminen, erityisesti kolmannen sektorin huomioiminen yhtenä työllistämisen edesauttajana.

Hankkeen uutuusarvona on sosiaalista osallisuutta lisäävän sekä yhteisöllisyyttä ja voimaantumista vahvistavan Kyläpajamallin kehittäminen. Kyläpajamalli antaa työllistymismahdollisuuden palkkatuetun työn avulla niille heikossa työmarkkinatilanteessa oleville henkilöille, joilla työllistyminen avoimille työmarkkinoille on usein vaikeaa. Hankkeeseen haetaan rinnakkaishankkeena palkkatukea jonka avulla työllistäminen mahdollistetaan. Kylille kehitetään toimintaa joka lisää yhteisöllisyyttä ja hankkeen kohderyhmien sosiaalista osallisuutta omat vahvuudet ja oma osaaminen huomioiden. Hanke mahdollistaa pitkään työttömänä olleen, työelämästä syrjäytyneen työllistymisjakson. Työllistymistä tuetaan yksilöllisellä palvelupolulla sekä työllistymisen esteitä vähentävillä toimenpiteillä kuten jatkuvalla tuella ja ohjauksella, lyhytkoulutuksilla ja työvalmennuksella.

Hankkeen keskeiset toimenpiteet

1: Kyläpajamalli kehittäminen ja juurruttaminen osaksi alueellista työllisyyspalveluita
Kyläpajamalli antaa mahdollisuuden palkkatyöhön niille henkilöille, joilla työllistyminen avoimille työmarkkinoille on vaikeaa. Välimatkat sivukylille on pitkät, useimmilla heikossa työmarkkina- asemassa olevilla ei ole autoa käytössä, ja julkisten kulkuyhteyksien vähäisyys vaikeuttaa työllistymistä. Sivukylillä tapahtuva työ mahdollistaa kokemuksen palkkatyöstä pitkistä välimatkoista huolimatta sekä lisää osallisuutta yhteiskuntaan.

Kyläpajamalli lisää yhteisöllisyyden sekä voimaantumisen tunnetta palkkatyössä olevalla henkilöllä. Työtehtävät räätälöidään yksilöllisesti työllistettävän työ- ja toimintakyvyn mukaan palkkatukijakson aikana. Työtehtäviä voidaan muuttaa tarpeen vaatiessa haastavammiksi tai kevyemmiksi asiakkaan voimavarat huomioiden. Palkattu henkilö saa tarvitsemansa tuen hankkeen ohjaajilta työllistämiskäytönsä aikana. Työllistämiskäyttö mahdollistaa sosiaalisen osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistamisen sekä asiakkaan ammattitaidon, osaamisen sekä työelämätaitojen parantamisen. Työ kyläpajassa voi olla esim. voimaannuttavaa virkistysalueiden hoitoa, yhteisöllisyyttä lisäävää yhteisten tilojen kunnossapitoa tai sosiaalisia taitoja kehittävää vanhusten virkistystoiminnan järjestämistä. Yhteistyötä sopivista työtehtävistä tehdään yhteistoiminta-alueen eri yksiköiden kanssa. Kolmas sektori, kuten sivukylillä toimivat yhdistykset, pyritään saamaan mukaan kyläpajamallia kehitettäessä. Tämä yhteistyö edesauttaa mallin juurruttamista osaksi alueellista työllisyydenhoitoa hankkeen jälkeen.

2: Monialaisen ja moniammatillisen, matalan kynnyksen toimintamallin kehittäminen ja yksilöllinen palvelupolku. Monialaisen ja moniammatillisen toimintamallin yksi osa-alue on yksilöllinen palvelupolku. Palvelupolun alussa tehdään asiakkaalle henkilökohtainen alkukartoitus. Kartoitus voi sisältää työ- ja toimintakykyä ylläpitäviä ja parantavia osa-alueita, esimerkiksi ammattitaidon, osaamisen, vahvuuksien, elämänhallinnan, terveydentilan ja sosiaalisen osallisuuden arviointia ja kuntouttavaa työelämävalmennusta. Kuntouttava työelämävalmennus voi olla henkilökohtaista valmennusta tai ryhmämuotoista. Valmennus voi sisältää mm. elämänhallinnan valmennusta (päivärytmit, ravinto, liikunta, voimavaravalmennus yms.), urasuunnittelua, työnhakuvalmennusta, työelämän pelisääntöjä, atk-koulutusta, korttikoulutuksia (esim. hygieniapassi), taloustukihenkilön palveluita tai yritys- ja oppilaitosvierailuja. Näiden pohjalta luodaan asiakkaalle henkilökohtainen työllistymissuunnitelma. Kartoitusjakso toteutetaan tiiviissä yhteistyössä monialaisen yhteistyöverkoston kanssa (mm. TYP, TE-toimisto, sosiaali- ja terveyspalvelut). Kartoitusjaksoon ja/tai kuntouttavaan työelämävalmennukseen liittyy olennaisesti osallistuminen sosiaalisen kuntoutuksen palveluihin, työkokeiluun tai palkkatukityöhön.

Asiakastyön toimintaperiaatteena on matalan kynnyksen toiminta ja paikallisuus: asiakkaaksi pääsevät kaikki kohderyhmään kuuluvat työttömät. Palveluita pyritään viemään mahdollisimman lähelle asiakasta, myös syrjäkylillä asuville, joilla ei ole mahdollisuutta liikkua autolla tai julkisilla kulkuneuvoilla. Palvelupolku voi sisältää myös jäljellä olevan työkyvyn arviointia, johon sisältyy erilaisia terveydentilan tutkimuksia ja lääkäreiden konsultointia asiakaskohtaisesti ja tarveharkintaisesti. Valmennus voi sisältää myös tutustumiskäyntejä eri alueiden työpajoihin tms, erilaisia työllistymiseen liittyviä tapahtumia, joita voidaan yhdessä kehittää asiakkaiden omien toiveiden mukaan. Toimintamallia kehitettäessä perehdytään aiemmissa hankkeissa kehitettyihin toimintamalleihin. Työ- ja toimintakykyä arvioitaessa hyödynnetään THL:n kehittämää Kykyviisaria.

3: Monialaisen yhteistyöverkoston kehittämiseen liittyvät toimenpiteet: Sekä kyläpajamalli että matalan kynnyksen toimintamalli edistävät alueellista työllisyyttä ja työllistymistä. Yritysvierailujen järjestäminen, yhdistyksiin ja niiden toimintaan tutustuminen sekä tukityöllistämismahdollisuuksista tiedottaminen ovat osa työllisyydenhoidon edistämistä. Oppilaitosyhteistyötä voidaan kehittää tutustumiskäynneillä ja järjestämällä esimerkiksi hankkeen kohderyhmien toiveiden mukaisen yhteisen työllisyysasioihin ja koulutuksiin liittyvän infopäivän.

Hankkeen toteuttamiseen liittyy erillisenä ELYN hallinnoima palkkatukihanke 217 775,52€/ 3 vuotta, 18 hlölle.

Hankkeen tulokset

Uudet toimintamallit mahdollistavat monialaisen, sektorirajat ylittävän ja asiakasta palvelevan työllisyydenhoidon kehittämistä alueellisesti. Hanke mahdollistaa heikossa työmarkkina-asemassa olevien henkilöiden työllistymisen palkkatuen avulla. Lyhyellä aikavälillä tämä lisää sosiaalista osallisuutta sekä työelämään paluuta. Pitkällä aikavälillä voimaantumisen ja yhteisöllisyyden kokemuksella lisätään aktiivista osallistumista yhteiskuntaan sekä ehkäistään syrjäytymistä. Kyläpajamalli mahdollistaa konkreettisen osallistumisen työelämään. Kehitettyjen toimintamallien avulla työttömien työ- ja toimintakyvyn arviointi ja kartoitus on kokonaisvaltaisempaa ja sitä tehdään tiiviissä yhteistyössä moniammatillisen yhteistyöverkoston kanssa. Yhteistyöverkoston kuuluvat työllisyys-, sosiaali-, terveys- ja kuntoutuspalvelujen tarjoajat, yritykset, 3 sektori ja muut työnantajat, oppilaitokset sekä muut mahdolliset tahot.

Kustannukset ja rahoitus

Kustannukset	Yhteensä, €	Rahoitus	Yhteensä, €	Osuus netto-kustannuksista %
1 Palkkakustannukset	262440	1 ESR- ja valtion rahoitus	331973	80
2 Ostopalvelut	33500	2 Kuntien rahoitus: tuensaajan omarahoitus	82993	20
3 Matkakustannukset	29160			0
4. Muut kustannukset	50500			
6 Flat rate 15	39366			0
Kustannukset yhteensä	414966	Rahoitus yhteensä	414966	0

Vastuuorganisaatio ja yhteystiedot

Kalajoen kaupunki, Hyvinvointipalvelut

Hankkeen vastuullinen johtaja: Anne Mäki-Leppilampi, puh. 044-4691 546, anne.maki-leppilampi@kalajoki.fi

Ohjaaja Jenna Joki-Erkkilä, puh. 044- 4691 371, jenna.joki-erkkila@kalajoki.fi

Ohjaaja Riikka Vedenoja puh. 044- 4691 273, riikka.vedenoja@kalajoki.fi